

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему «Обліково-аналітичне забезпечення та контроль
розрахунків з дебіторами та кредиторами
(на прикладі ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ, група 41

Мартинюк Дар'я Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В ході господарської діяльності кожне підприємство співпрацює з різними контрагентами. Деякі з них є постачальниками, від яких підприємство закупає товари або послуги, а інші – покупцями та замовниками, яким підприємство реалізує власну продукцію або послуги. Умови співпраці зазвичай вказуються в договорах і первинних документах для кожної операції. Задачею бухгалтера є систематизація інформації, враховуючи всі операції, та визначення їх фінансових наслідків. Таким чином, облік розрахунків з покупцями та замовниками демонструє ефективність діяльності організації в цілому, оскільки метою її діяльності є отримання прибутку.

Актуальності також набуває дослідження розрахунків з дебіторами та кредиторами у будівничий галузі. Зараз, саме у період війни в Україні потрібно відбудувати знешкодовані об'єкти інфраструктури, житлові будинки і т.і. Згодом, після закінчення повномасштабного вторгнення – виникне необхідність освоювати цільове фінансування та грошову допомогу країн-партнерів на відбудову нашої країни.

Мета дослідження – це вирішення проблемних питань обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з дебіторами та кредиторами на підприємствах будівельної галузі.

Відповідно до мети підлягають вирішенню такі **завдання**:

- проаналізувати сутність та класифікацію дебіторської та кредиторської заборгованостей;
- порівняти характеристики обліку та оцінювання дебіторської та кредиторської заборгованостей згідно з національними та міжнародними стандартами;
- навести загальну організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- виявити аналітичні підходи до обґрунтування оптимальних розмірів дебіторської та кредиторської заборгованостей на підприємстві;
- розглянути сучасні вимоги до контролю доходів і фінансових результатів у системі управління підприємств будівельної галузі;
- розробити висновки та рекомендації щодо оптимізації дебіторської та кредиторської заборгованості на досліджуваному підприємстві.

Предметом дослідження є вивчення проблемних аспектів розрахунків з дебіторами та кредиторами на будівельних підприємствах.

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з дебіторами та кредиторами на підприємствах будівельної галузі.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи були використані як загальнонаукові, так і спеціалізовані методи дослідження. Загальнонаукові методи включають аналіз та синтез, індукцію та дедукцію. Щодо спеціалізованих методів, то були застосовані такі, як: спостереження, обчислення відносних та середніх значень, графічний метод, порівняння, економіко-математичне моделювання та прогнозування.

Інформаційною базою дослідження є: законодавчі та нормативні акти, що стосуються бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості, наукові роботи, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій і семінарів, а також електронні періодичні видання з використанням даних, що надаються щорічно Державною службою статистики України. Крім того, використовувалися бухгалтерські документи, облікові реєстри, фінансова та статистична звітність ПрАТ ПМК-15 "Дунайводбуд".

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування) та 7 додатків. Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 4 рисунка.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Обліково-аналітичне забезпечення дебіторської та кредиторської заборгованостей на підприємствах будівельної галузі»** досліджується сутність дебіторської та кредиторської заборгованостей, їх визначення та класифікація. Розглядаються особливості обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з дебіторами та кредиторами на підприємствах будівельної галузі. Також, розкриваються основні відмінності обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей у вітчизняній та міжнародній практиці.

У другому розділі **«Практика обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами на ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд»»** розглядається загальна економічна характеристика досліджуваного підприємства та практика обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами. На практичних прикладах розглядаються проблемні питання обліку дебіторської та кредиторської заборгованості, пропонуються напрями їх розв'язання на ПрАТ ПМК-15 "Дунайводбуд".

У третьому розділі **«Аналіз та внутрішній контроль розрахунків з дебіторами та кредиторами на досліджуваному підприємстві»** здійснюється аналіз складу та динаміки змін дебіторської та кредиторської заборгованостей ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд». Інвентаризація розрахунків з дебіторами та кредиторами, розглядається як метод внутрішнього контролю на досліджуваному підприємстві. Наводяться проблемні питання внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованостей та шляхи їх вирішення на досліджуваному підприємстві.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження свідчать про досягнення поставленої мети і дають змогу зробити такі висновки:

1. Вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері розрахунків з дебіторами та кредиторами дало змогу розкрити сутність, визначення та класифікації дебіторської та кредиторської заборгованостей.

2. При дослідженні документального забезпечення обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами розглянуто основні первинні документи, облікові реєстри таких операцій, типові форми обліку дебіторської та кредиторської заборгованості, порядок документообігу та доведено, що від правильного документування залежить якість, повнота і своєчасність складання фінансової звітності.
3. Для розкриття практичних напрямків обліку внутрішнього контролю операцій з контрагентами наведена загальна економічна характеристика ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд» та зазначено, що виявлені деякі інформаційні прогалини між окремими відділами досліджуваного підприємства, які призводять до несвоєчасного відстеження та погашення кредиторської заборгованості. Налагодження ефективної системи моніторингу допоможе налагодити відстеження та своєчасне погашення кредиторської заборгованості.
4. З метою визначення особливостей у формуванні – досліджено створення резерву сумнівних боргів досліджуваного підприємства. Згідно Обліковій політиці ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд» резерв створюється за методом застосування коефіцієнта сумнівності, який розраховується шляхом визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході. Враховуючи специфіку будівельного бізнесу, що включає високий рівень ризику неплатоспроможності контрагентів, доцільно його створювати за методом індивідуального аналізу кожного дебітора. Такий підхід дозволить більш точно визначити ймовірність неповернення боргів і відповідно відрахувати кошти на резерв сумнівних боргів.
5. Проведений аналіз коефіцієнтів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей показав, що необхідно приділяти увагу встановленню раціонального їх співвідношення для прискорення оборотності цих двох показників. Виникнення касового розриву стимулює звернути увагу на управління операційним циклом, слідкувати за вчасною сплатою коштів дебіторами, шукати додаткові джерела фінансування, працювати за планом та переглянути систему менеджменту. З метою мінімізації касового розриву, слід проаналізувати грошові потоки і визначити слабкі місця підприємства.

АНОТАЦІЯ

Мартинюк Д.В. «Обліково-аналітичне забезпечення та контроль розрахунків з дебіторами та кредиторами (на прикладі ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит»
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

У роботі досліджуються особливості обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з дебіторами та кредиторами на підприємствах будівельної галузі. Дебіторська та кредиторська заборгованість вивчаються як понятійні категорії у системі бухгалтерського обліку. За системним підходом досліджується відображення дебіторської та кредиторської заборгованості в обліку та звітності.

Наводиться загальна економічна характеристика ПрАТ ПМК-15 «Дунайводбуд» та простежується документування операцій з обліку дебіторської та кредиторської заборгованості на підприємстві. Розкриваються особливості формування інформації про такі об'єкти бухгалтерського обліку на досліджуваному підприємстві.

Досліджуються методичні засади аналізу та внутрішнього контролю розрахунків з дебіторами та кредиторами підприємства, окреслюються шляхи розв'язання проблемних питань на будівельних підприємствах.

Ключові слова: *доходи, дебіторська заборгованість, витрати, кредиторська заборгованість, фінансова звітність, аналіз, внутрішній контроль.*

ANNOTATION

Martunyk D. V. «Features of accounting and analytical support settlements with debtors and creditors on construction industry enterprises (for example PJSC PMK-15 «Dunayvodbud»)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program «Accounting and auditing»
(code and name of the specialty) (title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The work examines the peculiarities of accounting and analytical provision of settlements with debtors and creditors at enterprises of the construction industry. Accounts receivable and payable are studied as conceptual categories in the accounting system. The reflection of receivables and payables in accounting and reporting is investigated using a systematic approach.

The general economic characteristics of PJSC PMK-15 "Dunaivodbud" are given and the documentation of accounts receivable and payable transactions at the enterprise is traced. The peculiarities of the formation of information about such accounting objects at the investigated enterprise are revealed.

Methodological principles of analysis and internal control of settlements with debtors and creditors of the enterprise are studied, ways of solving problematic issues at construction enterprises are outlined.

Keywords: *income, receivables, expenses, payables, financial statements, analysis, internal control.*